

Websiteverplichtingen SFDR duurzaamheidsinformatie

Productinformatie op de website voor financiële producten die ecologische of sociale kenmerken promoten

SFDR

- I. Samenvatting
- II. Geen duurzame beleggingsdoelstelling
- III. Ecologische en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling
- IV. Beleggingsstrategie
- V. Aandeel beleggingen
- VI. Monitoring van ecologische of sociale kenmerken
- VII. Databronnen en verwerking
- VIII. Methodologische en databeperkingen
- IX. Due Diligence
- X. Engagementbeleid
- XI. Aangewezen referentiebenchmark

I Samenvatting

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM neemt de belangrijkste ongunstige effecten van zijn beleggingsbeslissingen op duurzaamheid in aanmerking. Deze verklaring is de geconsolideerde verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren van Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM. Deze verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

MVB-Visie

Het beleggingsbeleid van het Algemeen Pensioenfonds KLM sluit allereerst aan bij de doelstelling van het fonds, namelijk het zeker stellen van een ouderdoms-, nabestaanden- en invaliditeitspensioen voor het grondpersoneel van KLM. Het pensioenfonds vindt een leefbare wereld ook heel belangrijk, en streeft daarom naar een verantwoorde waarde creatie op de lange termijn. Daarmee bedoelen we dat maatschappelijk verantwoord beleggen in belangrijke mate moet zijn geïntegreerd in beleggingsprocessen en beleggingsbeslissingen. Ons beleid is in 2022 aangescherpt om duurzaamheid naar een hoger niveau te brengen, op basis van wat wet- en regelgeving vraagt. De MVB-visie van het fonds komt terug op verschillende plekken in de *investment beliefs*:

3. Risico-rendementsverhoudingen verbeteren door het toepassen van MVB-criteria in het beleggingsproces.
4. Het pensioenfonds heeft invloed op de maatschappij en milieu en vindt dat het de verantwoordelijkheid draagt om bij te dragen aan een duurzame, leefbare wereld.
11. Het vertrouwen van belanghebbenden vormt de 'license to operate' van het pensioenfonds. Daarom zijn inzicht in de portefeuille, de beslissingen, deelnemersvoorkeuren, de kosten en de resultaten cruciaal.

De pensioenregeling houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals omschreven in de EU-regelgeving. In de onderstaande twee tabellen staat omschreven op welke wijze wij respectievelijk de ecologische en de sociale ongunstige effecten meten.

Ecologische indicator voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren				
Indicator	Parameter	Omschrijving	Scope	Bron
PAI #2 carbon footprint	De carbon footprint wordt gemeten voor Scope 1, 2 en 3 (tCO ₂ eq./EURm)	Hiermee wordt gemeten hoeveel CO ₂ wordt uitgestoten door de bedrijven waarin het pensioenfonds investeert en hoeveel hieraan aan het pensioenfonds kan worden toegeschreven	Beursgenoteerde bedrijven en bedrijfsobligaties	Morningstar Sustainalytics

Sociale indicatoren voor ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren				
Indicator	Parameter	Omschrijving	Scope	Bron
PAI #10	Schenders van de UN Global Compact of van de richtsnoeren van de OESO	Wij beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij schendingen van de UN Global Compact of overtreders van de OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen	Beursgenoteerde bedrijven en bedrijfsobligaties	Morningstar / Sustainalytics
PAI #14	Blootstelling aan betrokkenheid bij controversiële wapens (clustermunitie, witte fosfor, chemische wapens, anti-persoonsmijnen en kernwapens geproduceerd in landen die het non-proliferatieverdrag niet hebben ondertekend	Conform het uitsluitingenbeleid wordt er niet belegd in bedrijven die betrokken zijn met de productie van controversiële wapens	Gehele portefeuille	Morningstar / Sustainalytics

Van de voor 2023 geplande activa allocatie is minimaal 61% afgestemd op de voornoemde ecologische en/of sociale kenmerken.

Wij integreren duurzaamheidsrisico's in de beleggingsbeslissingen. Door de implementatie van een klimaattransitiebenchmark in de beleggingscategorieën met blootstelling naar aandelen en

bedrijfsobligaties, wordt proactief gestuurd op het reduceren van de CO₂-voetafdruk. Zowel het fysieke als het transitie klimaatrisico van de beleggingsportefeuille wordt hierdoor gereduceerd. De kans op een materiële impact van 'stranded assets' in de portefeuille wordt verlaagd. Ook wordt door de implementatie van de klimaattransitiebenchmarks de kans op hoge klimaattransitiekosten van onderliggende portefeuillebedrijven gereduceerd. Wij verwachten dat hierdoor het rendementsrisicoprofiel van de beleggingsportefeuille verbetert. Naast klimaatrisico's worden ook sociale en governance risico's gemitigeerd door de implementatie van het stem- en uitsluitingenbeleid. Hierdoor wordt het reputatierisico voor het pensioenfonds en haar deelnemers gereduceerd.

II Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product (de pensioenregeling) promoot ecologische en/of sociale kenmerken (E/S kenmerken), maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

III Ecologische en/of sociale kenmerken van de pensioenregeling

Wij houden rekening met duurzaamheidsrisico's, dit zijn risico's op het gebied van milieu, maatschappij en governance. Duurzaamheidsrisico's kunnen namelijk materiële financiële gevolgen hebben voor de beleggingen, zeker op de lange termijn.

Indien wij duurzaamheidsrisico's als materieel beschouwen op basis van kwalitatieve en/of kwantitatieve informatie, stellen wij beheersmaatregelen op. Hiervoor kunnen de volgende instrumenten gebruikt worden: uitsluiten, stemmen, engagement en ESG-integratie.

Het pensioenfonds heeft het thema klimaat als speerpunt benoemd, vanuit de overtuiging dat klimaatrisico's van belang zijn voor beheersing van het risico-rendementsprofiel van de portefeuille. Daarnaast zijn impact maken en reputatiemanagement in dit kader belangrijk.

- Uitsluitingen van ongewenste activiteiten:
    - o Tabak
    - o Controversiële wapens (# PAI 14)
    - o Schenders van de UN Global Compact (# PAI 10)
    - o Staatsleningen en staatsbedrijven van landen die de laagste score bereiken in verschillende onafhankelijke MVB-indices (Freedom House Index, GLocal Rights Index en Corruption Perception Index)
  - Reductie van CO₂-emissies in specifieke beleggingscategorieën:
    - o Aandelen wereldwijd Large & Midcap heeft een Climate Transition Benchmark (CTB) geïmplementeerd. Voor deze categorie wordt gestuurd op een reductie van de carbon footprint (# PAI 2)
- Vermeden CO₂ uitstoot via o.a.
- o SSA Green Bonds, dit mandaat belegt minimaal 95% in groene obligaties
  - o Privaat infrastructuur mandaat met hierin minimaal 50% blootstelling naar hernieuwbare energie

IV Beleggingsstrategie

De beleggingsstrategie van het fonds is vastgelegd in de [Verklaring beleggingsbeginselen](#).

De statutaire doelstelling van het Algemeen Pensioenfonds KLM is het verzekeren van ouderdoms-, nabestaanden- en invaliditeitspensioen voor het grondpersoneel van KLM. Het pensioenfonds heeft dit uitgewerkt in ambities zoals koopkrachtbehoud, acceptabele risico's, maatschappelijk verantwoord beleggen en aanvaardbare kosten. Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het, binnen aanvaardbare risicogrenzen, leveren van een optimale bijdrage aan het doel van het pensioenfonds.

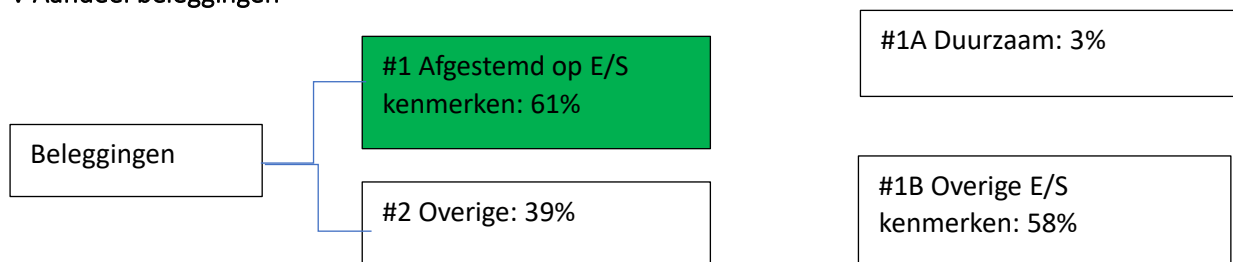
Een en ander met:

- zo veel mogelijk koopkrachtbehoud;
- acceptabele risico's;
- maatschappelijk verantwoorde beleggingen;
- tegen aanvaardbare kosten;
- een evenwichtige afweging van de belangen van alle bij de pensioenregelingen betrokkenen. Hieruit vloeit voort dat wordt gestreefd naar een optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risicoprofiel.

De pensioenregeling hanteert een beleid om te zorgen dat er wordt belegd in de ondernemingen die voldoen aan de praktijken van goed bestuur ('good governance').

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM onderschrijft de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) en hanteert het OESO Richtsnoer voor Institutionele Beleggers als leidraad. De OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen zijn opgesteld om wereldwijde bedrijven te helpen hun bedrijfsvoering op een maatschappelijk verantwoorde wijze in te richten. Dit betreft kwesties als mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu- en natuurimpact, tegengaan van omkoping en corruptie, consumentenbelang, en verantwoorde omgang met belasting. Deze richtlijnen zijn voor Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM daarom belangrijke uitgangspunten in het opstellen van het MVB-beleid.

V Aandeel beleggingen

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het gebruikte financiële product om te voldoen aan de ecologisch of sociale kenmerken die het financiële product promoot

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product (de pensioenregeling) die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame beleggingen kwalificeren.

Voor onze pensioenregeling bedraagt het minimumaandeel van de beleggingen dat gebruikt om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken, tenminste 61%. Dit betreft de allocatie in de strategische mix naar aandelen exclusief private equity (27,8%) en vastrentende waarden exclusief Nederlandse woninghypotheken en leveraged loans (33,8%). De overige beleggingen zijn niet afgestemd op de E/S kenmerken. De percentages zijn gebaseerd op de strategische allocatie naar deze beleggingen, maar de feitelijke allocatie kan daarvan afwijken.

VI Monitoring van ecologische of sociale kenmerken

- Uitsluitingen. Voor alle beleggingen wordt getoetst of deze conform de uitsluitingenlijst zijn opgesteld. Ieder kwartaal wordt de uitsluitingenlijst herijkt. De monitoring vindt plaats via custodian Northern Trust en de transfer agent Caceis.
- Voor beleggingen in aandelen wereldwijd Large & Midcap wordt een maatwerk klimaatbenchmark gehanteerd. De portefeuille wordt passief beheerd waarbij een initiële-reductie van de CO₂-intensiteit is geïmplementeerd van 50% t.o.v. het 'base year' december 2019. Vervolgens wordt de CO₂-intensiteit jaarlijks met 7% gereduceerd conform de vereisten van een Climate Transition Benchmark (CTB).
- Doorlopend wordt engagement gevoerd met bedrijven waarbij de focus ligt op de door het fonds gekozen SDGs. De voortgang van bedrijven op voor het fonds belangrijke onderwerpen wordt bijgehouden door engagement provider Hermes EOS.
- Voor staatsobligaties en staatsbedrijven geldt dat beleggingen worden uitgesloten indien:
  - o Deze op de sanctielijst van de EU / VN staan
  - o Deze minimaal scoren bij de volgende MVB-indices (Freedom House, Global Rights index en Corruption Perception index)
  - o Voor staatsbedrijven geldt dat deze worden uitgesloten indien het bedrijf voor 50,1% of meer in handen is van een overheid waarvan het land op de uitsluitingenlijst staat.

VII Databronnen en verwerking

Wij publiceren voor alle Principle Adverse Impact (PAI-) indicatoren op basis van de data en de methodologie van de dataprovider Morningstar / Sustainalytics. Bij de selectie van de dataleverancier is rekening gehouden met onder andere de coverage, de methodologie welke gebaseerd is op fundamenteel onderzoek, en de kwaliteitscontroles op de data. Het percentage schattingen van data verschilt per beleggingscategorie.

De volgende databronnen worden gebruikt:

- SFDR / PAI-indicatoren: Morningstar Sustainalytics, voor de liquide beleggingsportefeuilles
- EU-Taxonomie: Morningstar Sustainalytics, voor de liquide beleggingsportefeuilles
- GRESB: niet-beursgenoteerd vastgoed

VIII Methodologische en databeperkingen

De data die wordt gebruikt, richt zich voornamelijk op beursgenoteerde bedrijven. Voor een aantal datapunten worden schattingen gebruikt indien de onderliggende bedrijven zelf geen data rapporteren. De voornaamste beperkingen van de data hebben betrekking op de scope. Vooral voor niet-beursgenoteerde bedrijven is er momenteel nog weinig consistentie op het gebied van data.

Naar verwachting zullen (Europese) bedrijven geleidelijk aan meer rapporteren, gedreven door betere ESG-rapportages van ondernemingen, en aangescherpte wet- en regelgeving op het gebied van transparantie inzake duurzaamheidsindicatoren.

IX Due Diligence

Het pensioenfonds onderschrijft de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer:

- identificeer en analyseer (potentiële) negatieve impact van ondernemingen in de portefeuille op samenleving en milieu;
- voorkom en verminder (potentiële) negatieve impact gebruikmakend van invloed;
- monitor de implementatie en resultaten;
- communiceer over de aanpak en resultaten;
- wanneer ondernemingen in de beleggingsportefeuille negatieve impact veroorzaken gebruiken wij onze invloed en die van de externe managers om deze impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal van geleden schade mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere via engagement en door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen; en
- bij het verkopen van een beleggingspositie die is geprioriteerd vanwege de negatieve impact wordt ook rekening gehouden met de mogelijke nadelige gevolgen voor kansarme groepen.

Onze pensioenuitvoeringsorganisatie Blue Sky Group heeft due diligence beleid geïntegreerd in de Handboeken Manager Selectie & Monitoring voor zowel de liquide als de illiquide beleggingsportefeuilles. Er wordt periodiek uitvraag gedaan naar de wijze waarop duurzaamheidsvoorkeuren en de duurzaamheidsrisico's door externe vermogensbeheerders in het beleggingsproces worden geïntegreerd.

Van alle externe vermogensbeheerders en dataleveranciers wordt verwacht dat zij voldoen aan de OESO-richtlijnen en dat zij ondertekenaar zijn van de Principles of Responsible Investing (PRI)

Bedrijven die deze normen in herhaaldelijk en/of in ernstige mate schenden, zullen worden uitgesloten. Er wordt gebruik gemaakt van een database van Morningstar Sustainability waarin bedrijven worden gemonitord op schenders van de UN Global Compact.

X Engagementbeleid

Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM is een betrokken aandeelhouder. Via verschillende instrumenten (stemmen, engagement, uitsluitingen en ESG-integratie) wordt invulling gegeven aan de implementatie van het MVB-Beleid.

We stellen eisen aan de externe vermogensbeheerders die voor ons werken. Daarnaast gebruiken we onze invloed als aandeelhouder en investeerder om bedrijven te stimuleren maatschappelijk verantwoord te opereren. Dit laatste doen we door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en in gesprek te gaan met bedrijven die minder goed scoren op duurzaamheid.

We kunnen niet met zekerheid voorkomen dat bepaalde bedrijven van de 3.500 bedrijven waarin we beleggen een mogelijk schadelijk effect hebben op duurzaamheidsfactoren. Bijvoorbeeld door betrokkenheid bij milieuvervuiling en/of het aantasten van biodiversiteit. Maar ook slechte arbeidsomstandigheden en belastingontduiking zijn voorbeelden van negatieve effecten die bedrijven waarin we investeren kunnen hebben op hun omgeving. Die effecten worden namelijk niet altijd gemeten en gerapporteerd.

Voor de liquide portefeuilles monitoren we de belangrijkste ongunstige effecten. Wij vinden het belangrijk dat de bedrijven waarin wij investeren zich aan bepaalde normen houden zoals de Global Compact principes, de UN Guiding Principles en de OESO-richtlijnen. Door als aandeelhouder en als financier met de bedrijven waarin wij investeren in gesprek te gaan, kunnen wij invloed op deze bedrijven uitoefenen.

Wij gaan het gesprek aan met bedrijven die bepaalde normen, zoals het UN Global Compact, schenden (reactief engagement). Dit doen wij ook op basis van diverse duurzaamheidsthema's (proactief engagement). Dit doen wij via onze engagement manager Hermes EOS.

Daarbij hechten wij extra belang aan de volgende thema's:

- Klimaat en schone energie (SDG 7 en 13)
- Waardig werk en economische groei (SDG 8)
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)
- Industrialisatie, innovatie en infrastructuur (SDG 9)

XI Aangewezen referentiebenchmark

Voor de pensioenregeling is geen referentiebenchmark aangewezen voor het verwezenlijken van E/S kenmerken die door het product wordt gepromoot.